



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767-19 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

לפני כבוד השופטת אביגיל כהן

המערער: יונה כלב  
ע"י ב"כ עו"ד ישראל ליברובסקי ועו"ד יוסף ויור

נגד

המשיבה: מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ  
ע"י רועי רותם מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

### פסק דין

- 1  
2  
3 לפני ערעור על פסק דינו של בימ"ש השלום בת"א – יפו (כב' השופט נמרוד אשכול) מיום  
4 3.4.19 בשתי תביעות שאוחדו (ת"א 17-01-22806, ת"א 17-06-48496) ולפיו נדחו תביעותיו  
5 של התובע- המשיב נגד המשיבה והמערער חויב לשלם למשיבה הוצאות משפט בסך של  
6 5,000 ש"ח.  
7  
8 **2. התביעה בת"א 17-01-22806** הוגשה ע"י המערער ביום 10.1.17 נגד המשיבה – נתבעת 1  
9 ושני נתבעים נוספים: נתבעת 2 – ממונה תפיסות בנתבעת 1 ונתבע 3 – מנהל מכס בנתב"ג.  
10 בהחלטה מיום 27.4.17 בימ"ש קמא הורה על מחיקת נתבעים 2 ו-3 מכתב התביעה ללא  
11 צו להוצאות, נוכח הודעת פרקליטות מחוז ת"א בשם היועמ"ש על קיומה של חסינות עובדי  
12 ציבור.  
13  
14 בכתב התביעה נטען כי ביום 29.9.2016 הגיע התובע (גימלאי ותושב ארה"ב) ארצה לביקור  
15 בן מספר ימים, כשברשותו אוסף פרטי של טובין מסוג אבני חן (להלן "הטובין") אותן אסף  
16 משנת 2003 (להלן: "האירוע הראשון"). עם הגיעו לישראל עבר במסלול הירוק של המכס  
17 מתוך אמונה בתום לב שמדובר באוסף פרטי.  
18 חרף ההסברים שנתן לפקידי המכס, נטען כי פקידי המכס תפסו את אוסף אבני החן תוך  
19 הפרת פקודת המכס (נוסח חדש) (להלן: "פקודת המכס") ותוך הפרת חוק-היסוד: כבוד  
20 האדם וחירותו ובשל התפיסה הוא נאלץ לדחות את מועד עזיבתו את הארץ ונגרם לו נזק  
21 ועגמת נפש.



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1 התובע טען כי ביום 13.10.16 נאלץ לחתום על "בקשה להמרת משפט" (נספח 25 לכתב  
2 התביעה) על מנת לשחרר את הטובין ולהפקיד ערבון בסך 20,000 ₪ וזאת לאחר שהובהר  
3 לו שאין אפשרות לשלם תחת מחאה בהתאם לסעיף 154 לפקודת המכס.  
4 בנוסף, שילם התובע דמי אחסנה בממ"ן בסך של 5,931 ₪.  
5 התובע טען כי מעשיו אינם עונים להגדרת "הברחה" הקבועה בסעיף 9 לפקודת המכס,  
6 מכיוון שלהברחה חייבת להיות מטרה להונאת משרד האוצר.  
7 כמו כן התובע אינו תושב ישראל ועל פי סעיף 2(133) לפקודת המכס, אדם שאינו תושב  
8 ישראל לא יחויב להמציא חשבונות, רשומות או מסמכים אחרים.  
9 למרות זאת, לפני משורת הדיון, התובע צירף מסמכים וקבלות בשערוך של 8,510 דולר  
10 לעומת שערוך שנעשה ביוזמת נתבעת 2 על ערך של 52,936 דולר.  
11 התובע טען כי לא היה מקום לדרוש ממנו מכס במקרה זה בהתאם לסמכות המשיבה לפי  
12 סעיף 162 לפקודת המכס והתנהגות הנתבעים מהווה הפרה ביודעין של פקודת המכס.  
13  
14 הסעדים המבוקשים: השבת ההפקדה בסך 20,000 ₪, השבת הסכום ששולם לממ"ן בגין  
15 האחסון בסך 5,931.52 ₪, השבת סך של \$326 ששולם לחברת התעופה בגין אי הופעה  
16 לטיסה והנפקת כרטיס טיסה חדש, פיצויים בגין הנזקים עקב פעולות הנתבעים והפרת  
17 פקודת המכס ביודעין, עיכוב יציאתו מהארץ (13 ימים) עגמת נפש.  
18 לצרכי אגרה הועמד סכום התביעה בסך כולל של 50,000 ₪.  
19  
20 בכתב ההגנה נטען כי התובע עשה דין לעצמו ולא הצהיר על הטובין בניגוד לדיון.  
21 הטובין הם 133 פריטים המהווים כ- 700 אבני חן וכ- 10 תכשיטים אשר הוערכו ע"י  
22 שמאית המשיבה בסך כולל של \$ 84,766.  
23 לאחר שהשלכות מעשיו הוסברו לתובע, הוא הגיש בקשה להמרת משפט ושילם כופר כסף  
24 בסך 20,000 ₪ הוסבר לו כי אין אפשרות לשלם כופר כסף תחת מחאה הואיל ומדובר  
25 בתשלום בגין הודאה בביצוע עבירה.  
26 התובע לא הצביע על עילה שיש בה להביא לביטול הסכמתו לשלם את כופר הכסף ועל כן  
27 אין לחייב את המשיבה להשיב את הכסף ואין מקום לקבל את בקשת התובע לחייב את  
28 המשיבה לשאת בעלויות האחסנה שהתובע שילם למחסני ממ"ן. נטען כי בנסיבות העניין  
29 אין גם מקום לפיצוי עבור עגמת נפש.  
30  
31



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767-19 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

3. התביעה בת"א 48496-06-17 הוגשה ע"י המערער נגד המשיבה ביום 21.6.17. מדובר בתובענה לשחרור תפוס לפי סעיף 192 לפקודת המכס ובנוסף פיצוי בסך \$390 בגין חידוש כרטיס טיסה עקב העיכוב בארץ והוצאות אחסנה בממ"ן.
- בכתב התביעה נטען כי ביום 23.4.2017 הגיע התובע לביקור קצר בארץ, פנה למסלול האדום להצהיר על הטובין שהיו ברשותו (להלן: "האירוע השני"). פקידי המכס תפסו את המטלטלין ששווים כ- \$ 2,500.
- לטענתו, החילוט נעשה שלא כדין ויש להחזיר לו את הטובין לאלתר.
- היה על עובדי המשיבה למסור לידיו טופס בו היה עליו למלא את הפריטים שברשותו וככל שהיה ממלא את הטופס בחסר היה מקום לחלט את הפריטים שלא נרשמו בטופס.
- לטענת התובע מדובר בשתי שקיות – האחת בה היו מטלטלין שהוצהרו כדין במסלול האדום והמחלוקת הייתה לגבי השקית השנייה.
- בימ"ש קמא פירט את גרסתו של המערער להשתלשלות העניינים בסעיף 20 לפסה"ד ולמען הסדר הטוב אצטט את הדברים:
- "ביום 23.4.2017 נחת התובע בארץ ונכנס למסלול האדום. התובע הגיע לעמדה של מר קלרר, ולטענתו ביקש להפקיד ערבון על מנת לקחת את האבנים ולהימנע מהחסנתם בממ"ן נוכח חווייתו מהאירוע הראשון. התובע טען, כי תחילה הציג והצהיר על שתי חפיסות מתוך אחת עשרה החפיסות שהיו ברשותו, על מנת לקבל אישור להפקדת ערבון עבור כל מה שהיה עליו. עוד הוסיף, כי כל עוד נכח במסלול האדום ולא עזב אותו לא ניתן לייחס לו כל עבירה, מכיוון שהליך ההצהרה טרם הסתיים. כמו כן עובר לכך שנשאל אם יש ברשותו חפיסות נוספות מעבר לאלו שהציג, השיב בחיוב. לטענת התובע, החפיסות הנוספות היו במעיל אשר הונח כל העת על הדלפק, ולכן על הנתבעת היה להגיש לבית המשפט את הצילומים ממצלמות האבטחה כ"ראיה הטובה ביותר"."
- בכתב ההגנה טענה המשיבה כי במסלול האדום הציג התובע לבודק שתי קופסאות וחתם על הצהרה כי אלה הטובין היחידים שברשותו. התובע ביקש להפקיד ערובה כספית במכס חלף עיכוב אבני החן ולהיכנס איתן לארץ. לאחר שבקשתו נדחתה נערך חיפוש ונמצאו במעילו קופסאות נוספות עם אבני חן ותכשיטים נוספים. שווי הטובין שנתפס – לצרכן \$ 24,513 ושווים לסוחר \$ 16,170.
- הואיל והתובע לא הצהיר על מלוא הטובין שברשותו, הטובין שנמצאו במעילו נתפסו ואבני החן שהציג לא נתפסו אלא עוכבו בתעודת עיכוב.



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767-19 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1 ביום 24.4.17 הוצאה לתובע הודעת חילוט לפיה הטובין שנתפסו מחולטים. התובע ביקש  
2 ביום 25.4.17 לשחרר את הטובין. ביום 1.5.17 נחקר התובע ביס"מ בנוגע למקרה ומסר את  
3 גרסתו. התובע מסר שהתכוון להציג את מלוא אבני החן אולם לא ידע להסביר מדוע הציג  
4 רק שתי קופסאות.
- 5 ביום 25.5.17 ועדת התפיסות דנה בעניינו של התובע והציעה לו חלף הגשת כתב אישום  
6 תשלום כופר כסף בסך 15,000 ₪ ואת חילוט הטובין. נטען כי מדובר בעניינים פליליים  
7 שאינם נוגעים לענייננו.  
8
- 9 בנוגע לטובין המעוכבים ניתן לשחרר ע"י התובע ובאשר לעלויות האיחסון שלהם אין  
10 לתובע להלין אלא על עצמו.  
11 באשר לטובין שנתפסו – אין מקומה של החלטה ועדת התפיסות לידון במסגרת תובענה  
12 להשבת תפוס.  
13
- 14 ביום 25.4.18 התקיים דיון הוכחות בבימ"ש קמא במהלכו נחקרו בחקירה נגדית התובע .4  
15 ועדי המשיבה – גבי עדי גישש (שמאית), מר אליעזר קלרר (בודק מטעם המשיבה בנתב"ג)  
16 וגב' גרנות (נתבעת 2).  
17 לאחר שהוגשו סיכומים, ניתן פסה"ד במסגרתו נדחו שתי התביעות במלואן תוך חיוב  
18 המערער – התובע בתשלום הוצאות משפט למשיבה בסך 5,000 ₪.  
19
- 20 **פסק דינו של בימ"ש קמא:** .5  
21
- 22 א. באשר לחובת הדיווח וההצהרה על טובין בימ"ש קמא הפנה לתקנות המכס, התשכ"ו –  
23 1965 (להלן: "תקנות המכס") שהותקנו מכוח סעיף 30א (א) לפקודת המכס והן מסדירות  
24 את חובות ההצהרה החלות על הנכנס לגבולות המדינה ומתי עליו לעבור במסלול הירוק או  
25 האדום.  
26 נקבע כי בנמל התעופה מוצב שלט המפרט רשימה של פריטים האסורים להכנסה ללא  
27 הצהרה. על אדם הנכנס לישראל דרך נמל התעופה מוטלת החובה לבדוק מה מותר להכניס,  
28 מה אסור ודרך איזה מסלול עליו לעבור הואיל ו"אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש".  
29  
30  
31  
32



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1      ב.      נקבע כי החובה להצהיר ולדווח חלה גם על טובין פטורים ממכס, כל אימת שהסכום עולה  
2      על 200 דולר.  
3      אין מחלוקת כי בשני האירועים התובע העביר אבני חן בשווי של למעלה מ – 200 דולר ולכן  
4      היה עליו לעבור במסלול האדום ולהצהיר על כל הטובין שברשותו.  
5      באירוע הראשון התובע הודה במכתביו שהיה עליו להצהיר ובאירוע השני עבר מראש  
6      במסלול האדום אך הצהיר רק על חלק יחסי ועל כן תפיסת כלל הטובין הייתה כדין.  
7  
8      ג.      באשר לאירוע הראשון:  
9  
10      נקבע כי התובע הודה מספר פעמים ובנסיבות שונות כי שגה בשיקול הדעת ביחס לאירוע.  
11      במכתב מיום 13.10.16 שהפנה התובע לנציג המכס (נתבע 3) הודה שביצע עבירה מנהלית  
12      ביודעין וביקש לשלם קנס.  
13      בפרוטוקול הדיון ביום 27.4.17 הודה התובע ששגה בשיקול הדעת.  
14  
15      מעדותו של התובע ביום 25.4.18 עלה כי הסכים לשלם את הקנס מרצונו ואף התנהל דין  
16      ודברים ביחס לגובה הקנס.  
17  
18      לאור האמור לעיל ובשים לב לחובה שחלה על התובע להצהיר על הטובין שברשותו  
19      שסכומם עולה על 200 דולר, בימ"ש קמא הגיע למסקנה לפיה החלטות נציגי המכס היו על  
20      פי דין, תקינות וסבירות, לרבות גובה ההפקדה ששילם התובע לנתבעת.  
21  
22      ד.      באשר לאירוע השני:  
23      (1)      בימ"ש קמא קבע כי גרסת התובע לכך שכל עוד נכח במסלול האדום, לא ניתן לייחס לו כל  
24      עבירה כיוון שההליך טרם הסתיים אינה מהימנה, וכך גם בנוגע לגרסתו בדבר ההצהרה על  
25      כלל החפיסות שהוא נשא עמו בטרם נשאל על כך.  
26  
27      התובע חתם על טופס הצהרה שברשותו שתי חפיסות בלבד ובשלב החתימה טרם הצהיר  
28      שהוא נושא חפיסות נוספות (נספח 9 לתצהירה של גב' גרנות).  
29      חזקה על אדם אשר נכנס מראש במסלול האדום, להצהיר ולחתום על טופס ההצהרה אשר  
30      מתייחס לכלל הטובין שברשותו ולא על חלק ממנו.  
31



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767-19 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1 מחקירת התובע (נספח 14 לתצהיר עדות ראשית של גב' גרנות) עולה כי התובע הצהיר על 9  
2 חפיסות רק לאחר שנשאל ולא קודם לכן כטענתו. כמו כן הדרכון הישראלי נחשף רק לאחר  
3 בדיקה במעילו ועת נמצאו 9 החפיסות הנוספות.  
4 זאת ועוד; מחקירת התובע בסמוך למועד האירוע, ניתן ללמוד על גרסאות שונות של התובע  
5 ביחס להצהרה על החפיסות הנוספות של אבני החן.  
6  
7 בסיכומו של דבר, בימ"ש קמא קבע כי עדות התובע אינה מהימנה עליו והיה על התובע  
8 להצהיר ולדווח על כלל החבילות שברשותו, על אחת כמה וכמה לאור האירוע הראשון  
9 שחוה.  
10  
11 להחלטות המנהליות שקיבלו נציגי המשיבה בעת תפיסת הטובין עומדת חזקת התקינות. (2)  
12 בימ"ש קמא מצא כי עדויותיהם של גב' גרנות ומר קלרר על כך ששיקול הדעת וההחלטות  
13 המנהליות שהתקבלו סבירות ותקינות מהימנות ואף מתיישבות עם הראיות בתיק.  
14  
15 **המערער טוען כי** פסק דינו של בימ"ש קמא שגוי. 6.  
16 במסגרת הודעת הערעור ועיקרי הטענות מפרט המערער **בפירוט רב** את שלל הטענות שנפלו  
17 לטעמו בפסה"ד.  
18 המערער טוען כי בימ"ש קמא טעה בקביעות ובמסקנות השונות בפסה"ד.  
19 בין היתר, נטען כי פקידי המכס חרגו מסמכותם עפ"י דין. מדובר בטובין פטורים ממכס.  
20 בימ"ש קמא שגה בכך שקבע כי עדות המערער בלתי אמינה וכן במשקל שנתן לדברי העדים.  
21 לטענת המערער, הוא לא הפר כלל את סעיפי פקודת המכס.  
22  
23 **המשיבה טוענת כי** המערער לא הראה שנפלו טעויות משפטיות בפסה"ד ולא הוכיח 7.  
24 שתקנות המכס אינן מסדירות את חובת ההצהרה במסלולים אדום וירוק.  
25 הערעור עוסק בעיקר בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית ואין זה דרכה של ערכאת  
26 הערעור להתערב בקביעות אלה, אלא במקרים חריגים שלא מתקיימים כאן.  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1 לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ושמעתי את השלמת טיעוניהם בע"פ, הגעתי למסקנה .8  
 2 לפיה דין הערעור להידחות מכוח סמכותי לפי תקנה 460 (ב) לתקנות סדר הדין האזרחי,  
 3 התשמ"ד – 1984 .  
 4  
 5 א. נימוקי בימ"ש קמא באשר לחובת ההצהרה והדיווח בנוגע לשני האירועים מקובלים עלי  
 6 ולא מצאתי כי יש צורך לחזור ולפרט את החקיקה הרלוונטית לעניין.  
 7  
 8 בקצרה אציין כי חייב מי שנכנס לישראל, להצהיר על טובין שהוא נושא עמו, ע"י מעבר  
 9 במסלול האדום, אפילו פטורים הם ממכס, למעט אם הם טובין המפורטים בפרט 7  
 10 לתוספת לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, 2012 (צורף כמוצג 4 למוצגי  
 11 המשיבה).  
 12 (ראה : ע"פ (ת"א) 70814/99 כהן נ' מדינת ישראל (7.2.99); ת"א (ת"א) קורן נ' בית המכס  
 13 נתב"ג – אגף המכס והמע"מ (22.8.18).  
 14  
 15 הטובין שהביא עמו המערער אינם נכללים בטובין המפורטים בפרט 7, וממילא היה חייב  
 16 המערער להצהיר עליהם, ע"י מעבר במסלול האדום, אפילו פטורים הם ממכס.  
 17  
 18 ב. באשר לאירוע הראשון, מסקנת בימ"ש קמא מושתתת על הראיות שהובאו בפניו, עדותו  
 19 של המערער שנשמעה בפני בימ"ש קמא, ובשים לב לדין החל.  
 20  
 21 איני סבורה כי נפלה שגיאה בהסקת המסקנה המשפטית שעולה מהראיות והעובדות  
 22 בנוגעות לאירוע הראשון, כטענת המערער.  
 23  
 24 המסקנה של בימ"ש קמא מתיישבת עם הראיות ולא מצאתי כל טעם המצדיק התערבות  
 25 בה.  
 26  
 27 ג. באשר לאירוע השני:  
 28  
 29 ידוע כי במסגרת ערעור על פסק דין, בימ"ש מתערב בממצאים עובדתיים, בקביעות  
 30 עובדתיות ובממצאי מהימנות אליהם הגיעה הערכאה הדיונית רק במקרים חריגים ויוצאי  
 31 דופן בהם נפל פגם היורד לשורשו של עניין בממצאי הערכאה הדיונית או כאשר מדובר  
 32 בקביעות בלתי מבוססות או מופרכות על פניהן.



## בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 19-05-34767-19 כלב נ' מדינת ישראל-אגף המכס ומע"מ

- 1 ראה לעניין זה: ע"א 3526/11 כראדי אברהם נ' צנציפר – חברה לייבוא תבואות ומספוא  
 2 בע"מ, סעיף 25 לפסק דינו של כב' הש' א' שהם ופסקי הדין המאוזכרים שם (6.5.16).  
 3  
 4 המסקנה אליה הגיע בימ"ש קמא בנוגע לאירוע השני מושתתת על קביעות עובדתיות,  
 5 ממצאי מהימנות ואמינות.  
 6  
 7 בשים לב למכלול הנסיבות, תוצאת פסה"ד מקובלת עלי ולא מצאתי מקום להתערבות  
 8 ערכאת הערעור.  
 9  
 10  
 11 **לסיכום:** 9.  
 12  
 13 א. לאור האמור לעיל, דין הערעור להידחות.  
 14  
 15 ב. המערער יישא בהוצאות המשיבה בסך 7,000 ₪.  
 16 סכום זה יחולט מתוך הערבון ויועבר למשיבה באמצעות בא כוחה.  
 17 יתרת הערבון תוחזר למערער באמצעות בא כוחו.  
 18  
 19 ג. המזכירות תשלח פסה"ד לצדדים.  
 20  
 21 ניתן היום, כ"ב חשוון תש"פ, 20 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.  
 22

אביגיל כהן  
 אביגיל כהן, שופטת

23  
 24  
 25  
 26